

Λίνα Μενδώνη στην UNESCO: Η ελληνική γλώσσα θεμέλιο του Πολιτισμού και της Δημοκρατίας

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη εγκαινίασε χτες, στο Maison de l'UNESCO, στο Παρίσι, την αρχαιολογική έκθεση, με τίτλο «Τη γλώσσα μου έδωσαν ελληνική», εμπνευσμένον από το ποίημα «Άξιον Εστί» του νομπελίστα ποιητή Οδυσσέα Ελύτη. Το ΥΠΠΟ συμμετέχει στον εορτασμό για την ανακήρυξη της 9ης Φεβρουαρίου, ως Παγκόσμιας Ημέρας της Ελληνικής Γλώσσας, με αυτή την έκθεση στην οποία εικονογραφείται το ταξίδι της ελληνικής γλώσσας και της γραφής, στη μακραίωνη ιστορία, μέσα από επιλεγμένα κείμενα, πλούσιο εποπτικό υλικό

και αντίγραφα αρχαίων έργων.

Η ελληνική γλώσσα αναδεικνύεται, ως η αρχαιότερη ζωντανή γλώσσα της Ευρώπης, η οποία επί 4.000 χρόνια αδιάλειπτα εξελίσσεται, αποτελώντας μέσο επικοινωνίας και έκφρασης και βασικό συντελεστή του ελληνικού πολιτισμού. Χάρη στον λεξιλογικό της πλούτο, τη σαφήνεια, τη στέρεη δομή και την ευλύγιστη συνθετότητα που τη διακρίνουν, έγινε φορέας κοινωνικών, πολιτικών και πολιτειακών εννοιών. Εξέφρασε σύνθετους φιλοσοφικούς στοχασμούς και υπαρξιακές αναζητήσεις του ανθρωπίνου πνεύματος, όπως αποτυπώθηκαν στο αρχαίο δράμα, την ποίηση, την πεζογραφία. Αποτέλεσε τη βάση της Δημοκρατίας, το εργαλείο της επιστημονικής ορολογίας, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας διανόησης.

Στην ομιλία της η Λίνα Μενδώνη σημείωσε: «Η έκθεση που διοργανώνεται από το Υπουργείο Πολιτισμού για να σηματοδοτήσει τον εορτασμό της 9ης Φεβρουαρίου, ως παγκόσμια ημέρα της ελληνικής γλώσσας, είναι εμπνευσμένη από τον έξοχο στίχο του νομπελίστα Οδυσσέα Ελύτη, στο ποίημά του “Άξιον Εστί”. Αποτελεί ένα συνοπτικό πανόραμα του ταξιδιού της ελληνικής γλώσσας, στην Ιστορία. Μιας γλώσσας, που ομιλείται και γράφεται ακατάπαυστα, εδώ και τέσσερις χιλιετίες, αποτελώντας την παλαιότερη ινδοευρωπαϊκή γλώσσα, με γραπτά τεκμήρια. Στο πέρασμα των αιώνων, η ελληνική γλώσσα εξελίχθηκε για να καταλήξει στην κοινή νεοελληνική, που αρδεύεται, διαρκώς και γόνιμα, από τις παλαιότερες μορφές της... Στις απαρχές της, η ελληνική υπήρξε το αυθεντικό ετυμολογικό αρχέτυπο για τη γένεση του ευρωπαϊκού λόγου. Μετεξέλιξε δημιουργικά το αλφάβητο, το οποίο δανείστηκε από τους Φοίνικες, το οποίο με τη σειρά του γέννησε το λατινικό αλφάβητο, το πιο διαδομένο σύστημα γραφής παγκοσμίως. Το ίδιο ισχύει και για την εσωτερική δομή της ελληνικής, με την ορθογραφία, τη φωνητική, τη γραμματική και το συντακτικό της, ακόμη και με τα ιδιώματα και τις διαλέκτους της, αποτελώντας το θεμέλιο για τις περισσότερες ινδοευρωπαϊκές γλώσσες. Στη διαχρονία της, η ελληνική χειραφετήθηκε από εκείνους οι οποίοι τη μιλούσαν για να γίνει οικουμενική κληρονομιά. Η ακτινοβολία της έγκειται στην εδραίωσή της ως ιδανικού οχήματος για την έκφραση και την ενσάρκωση των προϊόντων της ανθρώπινης διάνοιας. Έχει κυρίαρχη θέση στις επιστήμες, τα γράμματα και τις κατακτήσεις της τεχνικής, καθώς δανείζει όχι μόνο όρους και λέξεις, αλλά αποτελεί το υπόβαθρο για τη βέλτιστη οργάνωση και συστηματοποίηση ιδεών, υποθέσεων και θεωριών. Η ελληνική γλώσσα, ήδη, από τα έπη του Ομήρου και του Ησιόδου, αποτελεί έκτυπο παράδειγμα της οργανικής σύνδεσης γλώσσας και πολιτισμού. Η παράδοση της προφορικότητας ταξίδεψε στις χιλιετίες για να δώσει έξοχα δείγματα γραμματείας. Έφτασε, ως τα νεότερα χρόνια, δημιουργώντας έξοχα ποιητικά δείγματα με τα ελληνικά δημοτικά τραγούδια, καταδεικνύοντας τη σημασία της στην εξέλιξη, τη διάσωση και την άνθιση τόσο του υλικού όσο και του άυλου πολιτισμού».

Η έκθεση σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από τη Διεύθυνση Μουσείων, Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Υπουργείου Πολιτισμού, σε συνεργασία με το Επιγραφικό Μουσείο. Παρουσιάζεται, για πρώτη φορά στο κοινό, στους χώρους της UNESCO και ακολούθως θα περιοδεύσει σε χώρους εκπαίδευσης και πολιτισμού, ανά τον κόσμο.

Μετά την τέλεση των εγκαινίων, η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη συμμετείχε στην εκδήλωση, που οργάνωσε η Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπία στην UNESCO, υπό τον Γιώργο Κουμουτσάκο, αφιερωμένη, επίσης, στην ελληνική γλώσσα. Η εκδήλωση περιελάμβανε αναγνώσεις και απαγγελίες κειμένων από την αρχαία

ελληνική γραμματεία και τη σύγχρονη λογοτεχνία, καθώς και ερμηνεία τραγουδιών του Μίκη Θεοδωράκη, του Μάνου Χατζηδάκι, του Διονύση Σαββόπουλου.

Στον χαιρετισμό της η Λίνα Μενδώνη ανέφερε χαρακτηριστικά «Η ελληνική γλώσσα, ο άνθρωπος, η θάλασσα... Για κοιτάξετε πόσο θαυμάσιο πράγμα είναι να λογαριάζει κανείς πως, από την εποχή που μίλησε ο Όμηρος ως τα σήμερα, μιλούμε, ανασαίνουμε και τραγουδούμε με την ίδια γλώσσα. Κι αυτό δε σταμάτησε ποτέ, είτε σκεφτούμε την Κλυταιμνήστρα που μιλά στον Αγαμέμνονα είτε την Καινή Διαθήκη είτε τους ύμνους του Ρωμανού και τον Διγενή Ακρίτα είτε το Κρητικό Θέατρο και τον Ερωτόκριτο είτε το δημοτικό τραγούδι. Είναι κείμενο του νομπελίστα ποιητή Γιώργου Σεφέρη, το 1941. Αυτό είναι το τετράκις χιλιετές σύμπαν της ελληνικής γλώσσας. Αυτή είναι η οργανική σύνδεση, όλων ημών, των σημερινών Ελλήνων, με τη βαθιά και τεράστια παράδοση, αλλά και με τη ζώσα γλώσσα μας. Στη διαχρονία της, η ελληνική εξελίχθηκε σε γλώσσα οικουμενική, που κληρονομείται και κληροδοτείται από το έθνος των Ελλήνων στο ανθρώπινο γένος. Όχι μόνο, διότι έχει να επιδείξει στα γραπτά της μνημεία ορισμένα από τα μεγαλύτερα έργα του ανθρώπινου πολιτισμού. Όχι μόνο, γιατί μπόλιασε το λεξιλόγιο άλλων γλωσσών, που το εγκολπώθηκαν γόνιμα για να δημιουργήσουν και να εκφράσουν τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της ανθρώπινης διάνοιας, στην τεχνική, στις επιστήμες, στα γράμματα. Αλλά γιατί, η ελληνική ενέκλεισε και διέδωσε στα πέρατα της υφηλίου διαιώνιες αξίες, που έμελλε να εδραιωθούν ως το θεμέλιο του Πολιτισμού και της Δημοκρατίας. Αξίες που δεν έπαψαν για αιώνες να επιβάλλονται, αλλά και να κλονίζονται. Η υπεράσπισή τους αποτελεί, και σήμερα, ύψιστο καθήκον μας».

Στο περιθώριο της εκδήλωσης η Λίνα Μενδώνη είχε συνάντηση με τον Γενικό Διευθυντή της UNESCO Khaled El-Enany και την Υφυπουργό Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας Λίνα Κασσιανίδου.

*Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη στην εκδήλωση, που
οργάνωσε η Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπία στην UNESCO*

Κατάμεστο το Maison de l'UNESCO στην εκδήλωση της ελληνικής αντιπροσωπείας

Λίνα Μενδώνη, Κώστας Γαβράς

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη με τον Γενικό Διευθυντή της UNESCO Khaled El-Enany και την Υφυπουργό Πολιτισμού της Κύπρου Λίνα Κασσιανίδου

*Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη με τον Γενικό Διευθυντή της
UNESCO Khaled El-Enany*